

Keitimasis informacija ir bendradarbiavimas nusikaltimų, susijusių su terorizmu, srityje

Europos Parlamento rekomendacija Europos Vadovų Tarybai ir Tarybai dėl keitimosi informacija ir bendradarbiavimo nusikaltimų, susijusių su terorizmu, srityje (2005/2046(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į pasiūlymą dėl rekomendacijos Europos Vadovų Tarybai ir Tarybai dėl keitimosi informacija ir bendradarbiavimo nusikaltimų, susijusių su terorizmu, srityje (B6-0128/2004), kurį ALDE frakcijos vardu pateikė Antoine Duquesne,
 - atsižvelgdamas į 2004 m. kovo 25 d. Europos Vadovų Tarybos priimtą deklaraciją dėl kovos su terorizmu,
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Konstitucijos Europai I-51 straipsnį dėl asmens duomenų apsaugos¹,
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 8 straipsnį dėl asmens duomenų apsaugos,
 - atsižvelgdamas į Europos Tarybos konvenciją Nr. 108 dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu,
 - atsižvelgdamas į 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo²,
 - atsižvelgdamas į savo Darbo tvarkos taisyklių 114 straipsnio 3 dalį ir 94 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą (A6-0165/2005),
- A. kadangi 2004 m. kovo 11 d. Ispanijos Karalystėje įvykdytas teroristų išpuolis parodė, jog išlieka reali teroristų grėsmė Europoje ar siekiant pakenkti Europos interesams,
- B. kadangi po teroristų išpuolio Madride 2004 m. birželio 18 d. susitikime Europos Vadovų - Taryba nusprendė peržiūrėti Europos Sąjungos kovos su terorizmu veiksmų planą, nes Ispanijos drama parodė, kad veiklos metodai, taikyti Europos Sąjungoje nuo 2001 metų ir iš esmės paremti tik patirties logika, pasiekė ribą, kai turi užleisti vietą naujoms, veiksmingesnėms priemonėms,
- C. kadangi visi teroristai, kad ir kokia būtų jų ideologinė priedanga, yra nusikaltėliai, todėl jų

¹ OL C 310, 2004 12 16, p. 36.

² OL L 281, 1995 11 23, p. 31.

veiksmai yra visiškai nepateisinami, ir siekiant su jais efektyviai kovoti būtina nustatyti aiškią strategiją numatant specifinius veiksmus kiekvienos atskiros teroristų organizacijos atžvilgiu,

- D. kadangi siekiant efektyviai kovoti su šiuo reiškiniu būtina imtis šiuolaikinių priemonių, siekiant atsižvelgti į santykius, galimai egzistuojančius tiek tarp įvairių teroristų organizacijų, tiek tarp terorizmo ir sunkaus organizuoto nusikalstamumo grupuočių, ir kurios užtikrintų greitą aiškių susitarimų dėl keitimosi informacija transatlantiniu mastu sudarymą, vadovaujantis bendraisiais teisės principais ir jų nepažeidžiant,
- E. manydamas, kad būtina vengti teisinių kovos su terorizmu priemonių skaičiaus didinimo ir kad reikia stengtis suvienodinti ir supaprastinti jau egzistuojančius dokumentus,
- F. kadangi sisteminis vykdomos politikos ir pasiektų rezultatų įvertinimas leistų išsiaiškinti trūkumus ir praktiškai sutinkamus blogo veikimo pavyzdžius, taip pat nustatyti priemones, kurių efektyvumas pasitvirtino,
- G. manydamas, kad labiau įtraukus vietoje dirbančius specialistus į veiklos strategijų ir priemonių rengimą, būtų galima geriau įvertinti priemones, kurių reikės imtis ateityje,
- H. primindamas, kad pirmiau minėtoje 2004 m. kovo 25 d. deklaracijoje dėl kovos su terorizmu Europos Vadovų Taryba reikalauja, jog siekiant kiek įmanoma efektyviau kovoti su terorizmu būtų supaprastintas keitimasis informacija tarp valstybių narių teisėsaugos institucijų ir kad valstybės narės užtikrintų optimalų ir nuolatinį informacijos pateikimą veikiančioms Europos Sąjungos institucijoms, ypač Europolui ir Eurojustui, siekiant skatinti bendradarbiavimą kovoje su terorizmu, ypač didinant informacijos, susijusios su visais terorizmo aspektais, kuria disponuoja Europolas, srautus,
- I. kadangi būtina užtikrinti aukštą pasitikėjimo valstybių narių teisėsaugos institucijomis ir Europolu bei Eurojustu lygį, nes jo trūkumas iki šiol kliudė veiksmingai keistis informacija ir žvalgybos duomenimis; tomis priemonėmis turi būti:
 - sukurtas pagal trečiąjį ramstį bendras duomenų apsaugos standartas, kurio įgyvendinimą padėtų užtikrinti nepriklausoma bendra priežiūros institucija,
 - pateiktas policijos pajėgoms skirtas geriausios patirties vadovas, kuriame paprastai ir praktiškai būtų išdėstomos jų su duomenų apsauga susijusios pareigos ir atsakomybė,
 - nustatyti minimalūs baudžiamosios ir proceso teisės standartai,
 - Teisingumo Teismui suteikta bendroji jurisdikcija trečiojo ramsčio srityje,
 - užtikrinta visiška parlamentinė priežiūra,
- J. konstatuodamas, kad po pirmiau minėtos 2004 m. kovo 25 d. deklaracijos priėmimo buvo pasiūlytos dvi iniciatyvos: vieną pasiūlė Komisija (KOM(2004)0221)¹, o kitą – Švedijos Karalystė; abiem siekiama pagerinti ir supaprastinti keitimąsi informacija kovojant su

¹ OL C 281, 2004 11 18, p. 5.

terorizmu,

- K. kadangi šių pasiūlyimų tikslas yra glaudžiai susijęs su vienodų minimalių asmens duomenų apsaugos garantijų pagal trečiąjį ramstį užtikrinimu, ypač su galimybe suinteresuotiems asmenims susipažinti su duomenimis, nepažeidžiant Pagrindinių teisių chartijos, ES sutarties 6 straipsnyje ir Sutarties dėl Konstitucijos Europai I-51 straipsnyje numatytų piliečių teisių, taip pat ir Hagos programoje apibrėžtų principų šioje srityje,
 - L. kadangi, naudojant bet kokias kovos su terorizmu priemones yra būtina gerbti pagrindines piliečių teises,
 - M. kadangi būtina keitimosi informacija ir žvalgybos duomenimis sąlyga yra tinkamo duomenų apsaugos lygio užtikrinimas bent jau tokiu lygiu, koks numatytas pirmajame ramstyje,
 - N. kadangi pirmiau minėtoje 2004 m. kovo 25 d. deklaracijoje Europos Vadovų Taryba skelbia, kad „taip pat toliau bus skatinami Europolo ir saugumo tarnybų santykiai“, ir manydamas, kad informacijos rinkimas ir keitimasis ja yra būtini kovojant su terorizmu, ypač turint galvoje, jog informacija, susijusi su teismo procesu ar policijos vykdomais tyrimais, dažnai gaunama pavėluotai,
 - O. nors ir suprasdamas, kad įdiegiant Europos duomenų apie teistumą bazę nebus galima išvengti praktinių sunkumų, nerimaudamas primena būtinybę pagrindinį dėmesį skirti šio tikslo įgyvendinimui nustatant tam konkretų ir trumpą terminą,
1. teikia Tarybai šias rekomendacijas:
- a) į prioritetinius tikslus įtraukti bendros iniciatyvios kovos su terorizmu politikos kūrimą;
 - b) tol, kol nebus sukurta bendra Europos politika, nustatyti labiau sisteminius ir koordinuotus veiklos būdus bei nuolat stebėti, kad priimti teisės aktai būtų nuoseklūs žinant, kad šis nuoseklumas užtikrina, jog veikiama pagal esamą aiškiomis koncepcijomis paremtą politiką;
 - c) nukreipti savo veiksmus trimis pagrindinėmis kryptimis:
 - numatyti priemones ir galimybes, būtinąs norint tiksliai nustatyti tikslus, kuriuos norima pasiekti, atsižvelgiant į tai, jog terorizmas nėra vienalytė realybė, o reiškiny, susidedantis iš daugelio aspektų, kurie kinta atsižvelgiant į įvykdytų aktų tipą, juos įvykdžiusias įvairias teroristines organizacijas ir jais siekiamus tikslus;
 - sustiprinti reagavimo į terorizmo reiškinių priemonių veiksmingumą, įdiegiant modernius ir realius kovos būdus, atsižvelgiant į santykius, galinčius egzistuoti tiek tarp įvairių teroristų organizacijų, tiek tarp terorizmo ir sunkaus organizuoto nusikalstamumo grupuočių, ypač finansavimo srityje;
 - vengti didinti teisinių kovos su terorizmu priemonių skaičių ir stengtis suvienodinti bei supaprastinti jau egzistuojančias normas, atlikti nuolatinį jų

vertinimą, kad būtų nustatytas jų efektyvumo laipsnis, o naujas normas priimti tik nustačius, kad jos bus efektyvesnės už galiojančias normas;

- d) visomis įmanomomis priemonėmis užtikrinti, kad nustatant priemones dalyvautų vietoje dirbantys specialistai, nes diegiant naujas priemones reikia atsižvelgti į jų sukauptą praktinę patirtį ir ją panaudoti;
- e) vadovaujantis pagrindiniais keitimaisi informacija taikomais principais bei atsižvelgiant į praktinius teisėsaugos institucijų poreikius, parengti policijos pareigūnams geros praktikos vadovą, kuriame būtų paprastai ir aiškiai išaiškinta, kaip jie turi veikti informacijos perdavimo ir gavimo bei duomenų apsaugos srityje;
- f) raginti visas valstybes nares pripažinti Teisingumo Teismo jurisdikciją priimti preliminarius nutarimus dėl visų keitimosi informacija ir bendradarbiavimo kovojant su teroristų nusikaltimais srityje priimtų teisės aktų galiojimo ir aiškinimo;
- g) įdiegti priemonę, palengvinančią informacijos perdavimą („intelligence“), būtent skubaus įspėjimo sistemą („early warning system“);
- h) suderinti trečiojo ramsčio aprėptyje numatytose priemonėse įtvirtintas nuostatas, susijusias su asmens duomenų apsauga, jas įtraukti į vienintelę priemonę, kuri užtikrintų tokį patį duomenų apsaugos lygį, koks numatytas pirmajame ramstyje, perkeliant Hagos programoje įtvirtintus principus, kad ši programa neliktų tik deklaratyvi norma, dėl ko galėtų būti rimtai pakenkta Europos Sąjungos institucijų patikimumui, ir remiantis šiais pagrindiniais principais:
 - turi būti garantuota kaupiamų duomenų kokybė ir svarba;
 - duomenys gali būti renkami tik siekiant įvykdyti teisėtas užduotis;
 - negalima rinkti su asmeniniu gyvenimu, o taip pat ir su įtarimo nekeliančiais asmenimis susijusių duomenų, išskyrus ypatingus atvejus, kai tai yra absoliučiai būtina ir tai daroma laikantis griežtų sąlygų;
 - subjektai turi būti informuojami apie tai, jog egzistuoja su jais susiję duomenys, išskyrus atvejus, kai to padaryti neįmanoma dėl esminių kliūčių;
 - subjektai turi teisę susipažinti su savo duomenimis ir reikalauti ištaisyti netikslius duomenis, išskyrus atvejus, kai toks supažindinimas gali kelti grėsmę saugumui ir viešajai tvarkai, trečiųjų asmenų teisėms ir laisvėms arba, jei tai gali pakenkti tyrimui;
 - subjektai turi būti apsaugoti nuo piktnaudžiavimų panaudojant duomenis;
 - turi būti garantuotas duomenų neliečiamumas ir konfidencialumas;
 - duomenų perdavimui turi būti taikomos bendrosios nuostatos, numatančios, jog informacijos šaltinis yra neskelbiamas ir kad duomenų konfidencialumas yra garantuojamas visose keitimosi jais stadijose ir po jo;

- duomenų apsaugos nuostatų laikymosi kontrolę turi užtikrinti tam tikra kontrolės institucija;
 - šių principų pažeidimo atveju visi asmenys turi teisę į teisėtumo atstatymą ir į žalos atlyginimą;
- j) suteikti ypatingą prioritetą greitam Europos teistumo ir diskvalifikavimo registro įdiegimui (Europos duomenų apie teistumą bazės įdiegimui) ir sunkių nusikaltimų sudėties elementų suderinimui, kadangi šių nuostatų reikalingumu kovodami su terorizmu ir organizuotu nusikalstamumu nuolat įsitikiname,
- k) apskritai, reikia ryžtingai siekti, netgi ir esant ginčijamų bei sudėtingų klausimų, kad būtų nustatytas detalus ir griežtas priemonių sukūrimo ir taikymo tvarkaraštis, nes taip bus žengtas ryžtingas žingsnis į priekį kovojant su terorizmu, kaip pavyzdžiui Europos teistumo registro atveju,
- l) informuoti Parlamentą apie terminus, numatytus teisinių priemonių, skirtų reglamentuoti bankų sąskaitų registravimą, ir priemonių, skirtų padidinti juridinių asmenų skaidrumą, parengimui.
2. paveda Pirmininkui perduoti šią rekomendaciją Europos Vadovų Tarybai ir Tarybai, taip pat Komisijai susipažinti.